

МІНІСТЕРСТВО
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ

CLDP
COMMERCIAL LAW DEVELOPMENT PROGRAM

UKRAINE
INTERNATIONAL
CHAMBER OF COMMERCE

Семінар з питань готовності України до імплементції Угоди СОТ щодо спрощення процедур торгівлі (валідація Звіту з оцінки готовності)

Європейська економічна комісія Організації Об'єднаних Націй (ЄЕК ООН), Програма розвитку комерційного права Міністерства торгівлі США (CLDP), Конференція Організації Об'єднаних Націй з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (МЕРТ), Міжвідомча робоча група зі спрощення процедур міжнародної торгівлі та логістики в Україні та Український національний комітет Міжнародної торгової палати (УНК МТП) в період з 30 вересня до 2 жовтня 2015 р. провели семінар для розгляду і валідації Звіту з оцінки готовності України до імплементції Угоди СОТ щодо спрощення процедур торгівлі (нижче – Угоди).

Загальні рекомендації

1. Учасники семінару розглянули Звіт з оцінки готовності, який було підготовлено за підтримки ЄЕК ООН. Вони обговорили висновки, що містяться в Звіті, відносно готовності імплементувати відповідні заходи Угоди. Міжнародні експерти та автори Звіту представили відповідні заходи Угоди, готовність імплементувати заходи, щодо яких надано повідомлення як про заходи категорії «А» на 1 серпня 2014 року, і запропонували повідомлення щодо інших заходів. Представники державних органів також прокоментували пропоновану категоризацію заходів та готовність до їх реалізації. Учасники семінару попросили авторів Звіту ретельно переглянути його та включити в нього коментарі та доповнення, запропоновані в ході обговорень, у тому числі з категоризації заходів. На цій основі, вони валідували Звіт.

2. Учасники семінару рекомендують всім відповідним регуляторним відомствам використовувати Звіт, а також рекомендації семінару CLDP, проведеного у червні 2015 року, у своїй подальшій роботі з власної оцінки готовності України до імплементції Угоди.

3. Учасники вітали виражену волю України до ратифікації та імплементації Угоди. У цьому сенсі вони рекомендують використати Звіт для розробки дорожньої карти такої імплементації. Угода повинна бути включена в стратегічні пріоритети економічної політики України.

4. Було відзначено, що заходи, щодо яких Уряд України вже надав повідомлення як про заходи категорії «А», повинні бути імплементовані до набрання Угодою чинності для України. Однак і в Звіті, і в обговореннях на семінарі відзначалося, що Україна не готова до імплементації багатьох з них, і є сумніви, чи вона буде готова до вступу в силу Угоди. Саме цим заходам повинна приділятися першочергова увага; в Уряді необхідно призначити координатора, відповідального за їх швидку імплементацію. Учасники рекомендували концентрацію зусиль відповідних відомств на якнайшвидшій імплементації саме цих статей, оскільки їх не можна перенести з категорії «А» в інші категорії. Особлива стурбованість була виражена щодо статей 1.1 (Публікація), 1.2 (Публікація в Інтернеті), 7.1 (Обробка документів до прибуття товарів), 7.7 (Заходи для спрощення процедур торгівлі для уповноважених операторів), 7.9.1 та 2 (Швидкопсувні товари), і 8 (Співпраця прикордонних відомств). Якщо необхідна зовнішня підтримка, з проханням про неї необхідно звертатися негайно, до набрання Угодою чинності.

5. Як було показано в ході семінару, деякі відомства ще не готові до оцінки й виявлення своїх потреб у плані часових рамок для імплементації заходів (для заходів категорії «В») та у плані часових рамок для і запитуваної міжнародної допомоги (для заходів, передбачених статтями, віднесеними до категорії «С»).

6. Було рекомендовано підготувати лист від високопоставленого урядовця до всіх відповідних регуляторних органів з пропозицією невідкладно працювати над імплементацією цих заходів, які були визначені як заходи категорії «А», але готовність за якими них була оцінена як недостатня. У такому листі всім відомствам повинно бути запропоновано оперативню розглянути та визначити свої потреби у плані часових рамок та вартості можливої міжнародної допомоги та передати цю інформацію в Міністерство економічного розвитку і торгівлі та для потенційним донорам.

7. Як перший крок у роботі з проблемних питань щодо заходів, про які вже надано повідомлення як про заходи категорії «А», відповідні відомства повинні визначити відповідну інформацію і, у співпраці з Міністерством економічного розвитку і торгівлі, підготувати перелік всієї інформації (закони, підзаконні акти, форми, документальні процедури і т. д.), визначеної в статті 1.1 Угоди. Цей перелік повинен включати місця публікації та, за наявності, URL розташування публікації в Інтернеті. Рекомендується розробити веб-портал з усією цією інформацією, який може стати частиною функціональності національного єдиного вікна, що буде створена в майбутньому.

8. Пропоновану категоризацію положень відповідно до статті 11 (Транзит) необхідно обговорити та узгодити з Міністерством інфраструктури.

9. Учасники підтримали пропозицію організувати зустріч з донорами, попередньо заплановану на 19 листопада 2015 р., на базі Міжвідомчої робочої групи щодо спрощення процедур торгівлі та логістики з підтримкою на високому рівні від відповідних урядових відомств України, на якій представити різні звіти про готовність України до імплементації Угоди, в тому числі Звіт з оцінки готовності до імплементації Угоди, підготовлений за підтримки ЄЕК ООН, рекомендації семінару CLDP, проведеного в червні 2015 р., та Оцінку відповідності України вимогам Угоди СОТ щодо спрощення процедур торгівлі, проведеної за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID).

10. Уряд України повинен розглянути необхідність офіційного перекладу Угоди на українську мову та забезпечити остаточне доопрацювання та публікацію такого перекладу.

11. Необхідно розробити англійсько-український словник термінів, що стосуються Угоди щодо спрощення процедур торгівлі .

Детальні рекомендації

за списком пріоритетних питань в сфері імплементації в Україні Угоди СОТ щодо спрощення процедур торгівлі (у тому числі оцінки потреби в міжнародній донорській допомозі)

Загальний коментар, застосовний до всіх положень, наведений нижче, – необхідно провести аналіз бізнес-процесів, з метою підготовки проекту рекомендацій для спрощення документообігу. Це вимагатиме міжнародної донорської допомоги.

Захід зі спрощення процедур торгівлі	Коментар (необхідні законодавчі, інституційні, логістичні кроки)
Стаття 1.1 – Публікація	Учасники семінару вважають, що Уряд України, зокрема, Міністерство економічного розвитку і торгівлі та Державна фіскальна служба, повинні розробити перелік документів і форм, які вимагають регуляторні органи для міжнародних торгових операцій, а також опис відповідних документальних процедур. Це завдання слід здійснити з урахуванням положень статті 10.1 Угоди.
Стаття 7.1 – Обробка документів до прибуття товарів	Стаття 259 Митного кодексу України передбачає обробку документів до прибуття товарів. Можливо, існує потреба у внесенні змін і доповнень до тексту кодексу. Крім того, повинні бути розроблені та запроваджені процедури для забезпечення обробки до прибуття для всіх видів транспорту, а не тільки морським транспортом. Ця робота повинна охоплювати огляд Постанови № 451 Кабінету Міністрів від 25 травня 2012 р. «Питання пропуску через державний кордон осіб, автомобільних, водних, залізничних та повітряних транспортних засобів перевізників і товарів, що переміщуються ними» (з подальшими змінами та доповненнями). Ця робота повинна також включати в себе огляд існуючих і пропонованих процедур обробки до прибуття на предмет відповідності переглянутій Кіотській конвенції, особливо щодо використовуваної термінології.
Стаття 7.4 – Управління	Мета цього заходу полягає у забезпеченні більш швидкого випуску вантажів з низьким ступенем

ризиками	ризиків. Таким чином, всі основні регуляторні органи повинні ввести в дію свої системи управління ризиками (системи аналізу та оцінки ризиків, профілювання ризиків). Деякі учасники відзначили, що було б важливо, щоб такі системи взаємодіяли між собою. Таким чином, учасники відзначили необхідність розширення міжвідомчого співробітництва та координації стосовно профілювання й аналізу ризиків та управління ризиками. Оскільки про статтю 7.4.4 було повідомлено Україною як про захід категорії «А» і оскільки цей захід може бути імплементовано тільки в зв'язку із імплементацією заходів статей 7.1.1, 7.1.2 і 7.1.2, імплементация статті 7.4 є проблемою, яку треба розглядати невідкладно. Слід мати на увазі, що Державна фіскальна служба вже використовує критерії вибірковості, передбачені у підпункті 7.4.4 статті 7.4, в системі управління ризиками, яка застосовується під час митного контролю товарів, транспортних засобів. При розробці та реалізації управління ризиками (системи аналізу та оцінки ризиків, профілювання ризиків) важливо забезпечити дотримання правил і стандартів, що містяться в переглянутій Кіотській конвенції та розроблені на її основі. Одним з важливих завдань управління ризиками (системи аналізу та оцінки ризиків, профілювання ризиків) в Україні є необхідність здійснювати ці процедури як на рівні центральних органів, так і в регіонах України. Учасники семінару відзначили необхідність допомоги у підготовці співробітників митних органів щодо методів управління ризиками (аналізу та оцінки ризиків) із застосуванням методу «тренінгів для тренерів», де він є доречним.
Стаття 7.5 – Митний пост-аудит	Учасники семінару наголосили на необхідності перегляду чинного законодавства, в тому числі

	положень Митного кодексу України, запозичених з Законів України № 877-V від 5 квітня 2007 р. «Про основні правила державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» з подальшими змінами та доповненнями, і Закону України № 2735-VI від 2 грудня 2010 р. «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції», з подальшими змінами та доповненнями, з метою повної імплементації митного пост-аудиту. Вони також відзначили необхідність розширення міжвідомчої координації та співпраці у зв'язку з митним пост-аудитом. Учасники семінару відзначили необхідність надання допомоги у підготовці посадових осіб митних органів за методами митного пост-аудиту із застосуванням методу «тренінгів для тренерів», де він є доречним
Стаття 7.6 – Визначення та опублікування середнього часу випуску товарів	Учасники семінару погодилися, що є необхідність в допомозі при реалізації таких завдань, як Дослідження часу випуску товарів за методологією ВМО, як рекомендовано Угодою СОТ щодо спрощення процедур торгівлі. Існує необхідність не тільки фінансової підтримки (суми якої, як і раніше, повинні бути оцінені), але також експертної допомоги у розробці та здійсненні цього завдання, а також у навчанні місцевих експертів, які б проводили такі дослідження, а також здійснювали б аналіз бізнес процесів.
Стаття 7.7 - Заходи щодо спрощення процедур торгівлі для уповноважених операторів	Учасники семінару вважають, що потребу в міжнародній допомозі можна класифікувати щодо кожного з таких послідовних етапів реалізації цього заходу: (1) розробити концепцію процедури вибору уповноважених економічних операторів (УЕО), відповідно до положень статті 7.7 Угоди, і забезпечення запровадження спрощених процедур для УЕО, що відповідають відповідним вимогам, як описано в Угоді; (2) на основі концепції такої процедури підготувати відповідні додаткові підзаконні акти для доповнення положень Митного

	кодексу України про УЕО; (3) визначити штрафні санкції для УЕО, що не дотримуються відповідних вимог. Слідуючи вказаному порядку дій, необхідно приділяти належну увагу відповідним існуючим стандартам та передовому досвіду.
Стаття 7.8 – Термінові відправлення	Учасники семінару визнають необхідність додаткового розгляду практичного застосування відповідного законодавства (у тому числі глави 36 Митного кодексу та Постанови КМУ № 450 від 21 травня 2012 р. «Питання, пов'язані із застосуванням митних декларацій» з подальшими змінами та доповненнями для забезпечення готовності України до імплементації вимог Угоди, що містяться в статті 7.8.
Стаття 8 – Співпраця прикордонних відомств	Учасники семінару відзначили, що Указ Президента України № 1209/2003 від 24 жовтня 2003 «Про заходи щодо підвищення ефективності діяльності Митної служби України» з подальшими змінами та доповненнями необхідно використати як основу для вдосконалення координації та співпраці на кордоні як серед українських відомств, так і між українськими відомствами та відомствами сусідніх країн. Така співпраця має бути спрямована на вирішення таких питань, як кратність процедур та заходів контролю. При розробці та впровадженні проектів, спрямованих на поліпшення такої координації та співпраці, важливо розглянути реалізацію існуючих проектів з країнами ЄС.
Стаття 10.3 – Застосування міжнародних стандартів	Учасники семінару дійшли згоди в тому, що необхідно розглянути існуючі міжнародні стандарти та пов'язані з ними правові акти (такі як стандарти ЄЕК ООН, ВМО та ISO). Прикладом таких стандартів є Модель даних Всесвітньої митної організації. Необхідно зауважити, що ця Модель даних не лише включає в себе набори даних для різних митних процедур, але також інформацію, необхідну для інших регуляторних органів для транскордонного випуску та оформлення товарів на

	кордоні. Імплементация регіональних стандартів (таких як стандарти Європейського союзу) була б корисною, якщо вони засновані на більш широких міжнародних/глобальних стандартах. Наприклад, Єдиний адміністративний документ ЄС базується на Ключі формату ООН (UNLK) і використовує міжнародні коди. Для імплементції міжнародних стандартів також буде корисним проведення аналізу бізнес-процесів. Таким чином, учасники семінару згодні в тому, що є необхідність у допомозі в розробці узгодженої та послідовної національної політики з прийняття та імплементції міжнародних стандартів відповідно до статті 10.3 Угоди.
Стаття 10.4 – Єдине вікно	У ході обговорення ЄЕК ООН зазначила, що приклади механізмів єдиного вікна, внесені у документи ЄЕК ООН, вказують, що можлива вартість їх імплементції в різних країнах світу становить від 1 до 6 млн. доларів США. Учасники семінару вважають, що до імплементції цього заходу, має бути застосовано проектний підхід із визначенням кроків планування і здійснення за участю всіх зацікавлених сторін. Плани та заявки на фінансування та допомогу повинні включати: • аналіз бізнес-процесів; • аналіз нормативно-правової основи; • створення сприятливого правового середовища; • гармонізацію даних і їх приведення у відповідність з міжнародними стандартами; • розробку відповідної системи на основі інформаційних технологій.
Стаття 11 – Свобода транзиту	Учасники семінару вважають, що, враховуючи положення статті 10 Закону України № 1172-XIV від 20 жовтня 1999 р. «Про транзит вантажів» з подальшими змінами та доповненнями, участь

	Міністерства інфраструктури має велике значення для реалізації заходів, передбачених у статті 11 Угоди. Стаття 10 закону передбачає, що центральний орган виконавчої влади України в галузі транспорту повинен виконувати функцію координатора транзиту. В даний час Міністерство інфраструктури є центральним органом виконавчої влади України у сфері транспорту. Для підтримки функціонування національного координатора транзиту в Україні може бути необхідна правова та інша допомога.
--	--

Рекомендації щодо конкретних статей Угоди

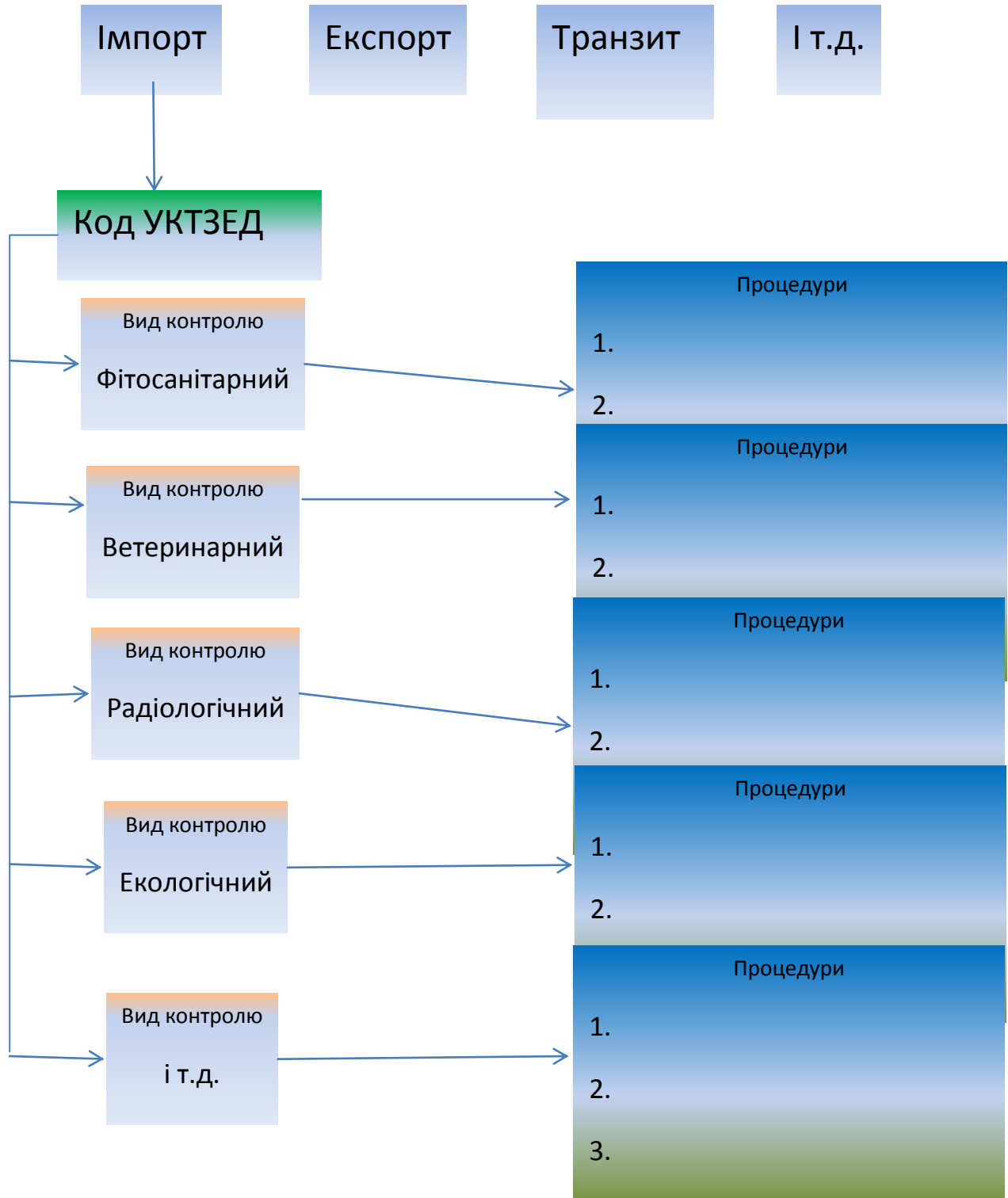
Щодо статті 1.1 (Публікація) і пов'язаних з нею статей. Учасники семінару попросили представників Уряду України, зокрема Міністерства економічного розвитку і торгівлі та Державної фіскальної служби, скласти перелік документів, які регуляторні органи вимагають для міжнародних торгових операцій, а також відповідних документальних процедур. Щодо статті 1.1 (зокрема, з огляду на необхідність надійної аналітичної основи для оптимізації і скорочення числа документів) і статті 1.2 (Публікація в Інтернеті), а також пов'язаних з ними статей 10.1, 10.3 і 10.4 важливо провести аналіз бізнес-процесів з метою підготовки рекомендацій для спрощення документообігу.

Відповідно до ст. 319 Митного Кодексу Товари, що переміщуються через митний кордон України, крім митного контролю, можуть підлягати державному санітарно-епідеміологічному, ветеринарно-санітарному, фітосанітарному, екологічному та радіологічному контролю. У пунктах пропуску через державний кордон України зазначені види державного контролю (крім радіологічного) здійснюються митними органами у формі попереднього документального контролю на підставі інформації, отриманої від державних органів, уповноважених на здійснення цих видів контролю, з використанням засобів інформаційних технологій. Митні органи взаємодіють з державними органами, уповноваженими на здійснення зазначених видів контролю, координують роботу з їх здійснення у пунктах пропуску через державний кордон і в зонах митного контролю на митній території України в порядку, встановленому цим Кодексом та іншими законами України.

В зв'язку з чим, для полегшення пошуку потрібної інформації суб'єктам господарювання, Департамент фітосанітарної безпеки пропонує створити централізований сайт на базі ДФС щодо процедури імпорту, експорту, транзиту з прив'язкою до кодів товарів згідно з УКТЗЕД. За запропонованим ДФС єдиним

шаблоном кожен з контролюючих органів надасть процедури щодо імпорту, експорту, транзиту.

Наприклад: (згідно наданої таблиці).

Щодо заходу 1.3 (Довідкові центри) учасники відхилили запропоноване віднесення до категорії «В» і запропонували віднести його до категорії «С», оскільки для реалізації цього заходу будуть потрібні ресурси і час, в першу чергу для підготовки співробітників цих центрів та заробітної плати для них. Необхідно усунути складні процедури надання інформації.

Захід 1.4 (щодо надання повідомлень про те, де слід шукати публікації, та контактної інформації довідкових центрів) буде легко виконати, однак після імплементації заходів, передбачених у статтях 1.1, 1.2, 1.3, тому учасники запропонували для нього категорію «В», а не «А», як спочатку було запропоновано експертами.

Щодо статті 2.1 (можливість подавати коментарі) Фіскальна служба зазначила свою готовність дотримуватися цього заходу, тому він повинен бути віднесений до категорії «А». Можна поставити питання про те, чи інші відомства виконують цей захід.

Щодо статті 2.2 (Консультації) було відзначено, що всі відомства мають громадські консультативні ради, але були виражені певні сумніви у зв'язку з якістю обговорень у цих органах. Необхідно зберегти цей захід у категорії «В». Учасники рекомендували зробити консультації частиною кола повноважень Національного органу щодо спрощення процедур торгівлі, який буде створено.

Що стосується статті 3 (Завчасні рішення), можна стверджувати, що саме дотримання обов'язкових вимог цієї статті потрібне для віднесення цього заходу до категорії «А», в той час як необов'язкові вимоги можна або відносити, або не відносити до цієї класифікації. Україна виконує мінімальні вимоги за цією статтею (завчасні рішення про класифікацію та походження товарів), тому захід може бути віднесений до категорії «А». Проте бізнес-спільнота висловила бажання про включення в цей перелік також необов'язкових вимог, таких як завчасні рішення про митну оцінку, що означатиме віднесення до категорії «С»¹.

Щодо цього та інших заходів учасники рекомендували просити правників перевірити, чи є необхідним повідомляти СОТ стосовно необов'язкових вимог згідно з Угодою.

Щодо статті 4 (Процедури оскарження або перегляду) представник Фіскальної служби зазначив, що вимоги, передбачені цією статтею, були виконані, але автори

¹ Пропозиція Департаменту фітосанітарної безпеки Держветфітослужби: Статтю 3 (Завчасні рішення) пропонуємо віднести до категорії С, оскільки по-перше, попередні рішення потребують налагодження комунікацій з заявником, можливо через певну інформаційну програму у сфері фітосанітарії, доступ до якої мають фітосанітарні інспектори та суб'єкти господарювання. По-друге, процедура винесення попередніх рішень не врегульована на законодавчому рівні. По-третє, завчасні рішення неможливі без фізичного контролю вантажу з метою встановлення фітосанітарного стану об'єктів регулювання.

Звіту запропонували включити цей захід до категорії «С», оскільки потрібна серйозна подальша робота для узгодження відповідного законодавства та його реалізації.

Щодо статті 5.1 (Повідомлення з метою вдосконалення заходів контролю або перевірок) учасники погодились включити її в категорію «В», але було відзначено, що цей захід повинен розглядатися у зв'язку з іншими статтями, пов'язаними з нею.

Щодо статті 5.2 (Затримання) було відзначено, що такого терміну в митному та іншому відповідному законодавстві України не було, тому необхідно далі працювати із законодавством і вивчати відповідний національний та міжнародний передовий досвід. Автори доповіді запропонували для цього заходу категорію «С», але учасники запропонували категорію «В». Представник EUBAM зазначив, що об'єднання податкових та митних органів в Україні становить значну зміну організаційно-правових рамок і несе значні ризики для ряду галузей, на які поширюється Угода (у тому числі ця стаття).

Щодо статті 5.3 (Процедури досліджень) автори Звіту запропонували категорію «С», що було збережено учасниками семінару. Вимога цієї статті полягає в наданні можливості повторного лабораторного дослідження у випадку виникнення розбіжностей між комерсантами і контролюючими органами щодо результатів перших досліджень. Важливо підготувати список лабораторій, які можуть проводити такі дослідження, та узгодити між різними відомствами правила повторних досліджень.

Щодо статті 6.1 (Загальні заходи регулювання стосовно зборів і платежів) учасники погодились з пропозицією про повідомлення як про захід категорії «В». Важливо, щоб, відповідно до положень цієї статті, такі збори і платежі стягувалися тільки за фактично надані послуги або витрати, пов'язані з самою процедурою.

Подібним чином, була запропонована категорія «В» для статті 6.2 (Конкретні заходи регулювання стосовно зборів і платежів за митне оформлення).

Відповідні органи повинні перевірити свої процедури на предмет існування адвалорних зборів, і якщо вони будуть виявлені, їх необхідно усунути. Адвалорні збори були нещодавно усунуті, а решта зборів, за наявною інформацією, пов'язані з реальними послугами. Жодні суми від таких зборів не повинні надходити в державний бюджет. На жаль, представники відомств не могли визначити жодних часових рамок для фактичної імплементації цих заходів.

За статтею 6.3 (Штрафні санкції) експерти запропонували категорію «С», що було збережено учасниками. Експерти підкреслили необхідність забезпечення узгодження визначення покарання в українській системі адміністративного права з процедурами визначення та здійснення, передбаченими в Угоді.

Нотифікацію до Секретаріату СОТ щодо Статті 7.1 (Обробка документів до прибуття товарів) було здійснено як для категорії "А", але відомства, крім Державної фіскальної служби, зазначили, що вони ще не імплементували цей захід. Тому їм було запропоновано вжити термінових заходів для його імплементатії. Якщо необхідна зовнішня підтримка, із запитом про неї необхідно звертатися негайно, до набрання Угодою чинності².

Віднесення статті 7.2 (Електронні платежі) до категорії «С» було збережено учасниками. Відзначалися проблемні питання щодо прозорості електронних платежів в митниці, в той час як інші установи не реалізували електронні платежі.

Щодо статті 7.3 (Розділення випуску та остаточного визначення митних тарифів, податків, зборів і платежів) експерти запропонували категорію «С», що було збережено учасниками.

Щодо статті 7.4 (Управління ризиками) експерти запропонували категорію «С» для всіх пунктів, крім 7.4.4, щодо якого вже здійснене повідомлення за категорією «А». Контрольні та інші заходи, відображені в Угоді, повинні бути засновані на результатах аналізу та оцінки ризиків. Мета цієї статті полягає у забезпеченні більш швидкого випуску вантажів з низьким ступенем ризику. З цих причин всі основні регуляторні органи повинні запровадити свої системи управління ризиками (системи аналізу та оцінки ризиків, профілювання ризиків) Навіть якщо немає вимоги щодо налагодження взаємодії між цими системами, деякі учасники відзначили, що це було б важливим кроком в рамках імплементатії. Представник EUBAM зазначив, що злиття податкової та митної служб може поставити під загрозу реалізацію і підтримку належної системи управління ризиками в митних органах. Додатково, експерти ДФС висловили занепокоєність щодо відсутності у новій затвердженій структурі ДФС підрозділу з управління митними ризиками.

Про статтю 7.4.4 Україна повідомила за категорією «А», і це було підтверджено, але цей захід може бути реалізовано тільки після виконання заходів, передбачених пунктами 1–3 статті 7. Тому було б логічно повідомити про його в категорії «В».

Слід мати на увазі, що Державна фіскальна служба вже використовує критерії вибіркової, передбачені у підпункті 7.4.4 статті 7.4, в системі управління ризиками, яка застосовується під час митного контролю товарів, транспортних засобів.

Щодо статті 7.5 (Митний пост-аудит) деякі представники зазначили, що для такого аудиту вже є процедура. Тим не менш, експерти відзначили, що необхідно зробити

² Коментар Департаменту фітосанітарної безпеки Держветфітослужби: Реалізація статті 7.1 «Обробка документів до прибуття товару» в частині проведення фітосанітарного контролю товарів найближчим часом неможлива, оскільки виникають певні труднощі: визначення даної процедури на законодавчому рівні у сфері карантину рослин; закупівля комп'ютерного та серверного обладнання для забезпечення можливості, накопичення та обробки інформації; створення програмного забезпечення для реалізації статті 7.1. Відтак, віднесення цієї статті до категорії «А» є проблематичним.

більше, щоб гарантувати належне функціонування пост-аудиту на основі аналізу ризиків та вибірковості. Тому вони пропонують віднести цю статтю до категорії «С».

Хоча стаття 7.6 (Визначення та опублікування середнього часу випуску товарів) не має обов'язкового характеру, експерти та учасники підкреслили важливість виконання цих завдань, як рекомендується у Дослідженні ВМО щодо часу випуску товарів. Вони рекомендували віднесення цього заходу до категорії «С». Це передбачає певні витрати на проведення відповідних досліджень часу випуску для ряду прикордонних переходів і для різних транспортних засобів. Вартість і час недавнього дослідження часу випуску в порту Одеси, помножені на кількість інших досліджень у різних пунктах перетину кордону, можуть служити основою для оцінки вартості і часу для реалізації цього заходу. До цього можна додати необхідність проведення аналізу бізнес-процесів як більш глибокого аналітичного інструменту для аналізу, реформування та вдосконалення процедур торгівлі.

Вже зроблене повідомлення щодо статті 7.7 (Заходи для спрощення процедур торгівлі для уповноважених операторів) викликало найсерйозніші побоювання. Хоча інститут уповноважених економічних операторів передбачений в Митному кодексі, потрібно зробити набагато більше для досягнення відповідності цьому заходу з погляду функціональної системи уповноважених економічних операторів. Як і для інших проблемних заходів, про які вже повідомлено в категорії «А», необхідні невідкладні дії. Експерти запропонували зосередитися на імplementації цього заходу в три етапи (у тому числі на необхідності отримання негайної технічної допомоги). (1) розробити процедуру для вибору уповноважених економічних операторів (УЕО) відповідно до положень статті 7.7 Угоди, і надання пільг УЕО, що відповідають вимогам, як це описано в Угоді; (2) розробити додаткове законодавство (підзаконні акти та інструкції) на підтримку цієї процедури; (3) визначити штрафні санкції для УЕО, що не дотримуються відповідних вимог.

Щодо статті 7.8 (Термінові вантажі) учасники домовилися про категорію «А», але деякі з процедур необхідно описати більш докладно для прискорення їх імplementації.

Щодо статті 7.9 офіційне повідомлення стосувалося тільки заходів, визначених у пп. 7.9.3 і 7.9.4. Про заходи пп. 7.9.1 та 7.9.2 необхідно отримати висновок відповідних органів (зокрема, ветеринарної і фітосанітарної служб), перш можна зробити висновок про віднесення заходів до певної категорії. Представники цих установ на семінарі були не в змозі запропонувати відповідну категорію. Про частину цих заходів вже повідомлялося за категорією «А», і учасники відзначали проблеми з їх імplementацією, тому цим заходам необхідно приділити невідкладну увагу.

До Порядку проведення огляду, обстеження, аналізу, фумігації (зnezараження) та інспектування (оформлення фітосанітарного та карантинного сертифікатів) об'єктів регулювання у сфері карантину рослин, який затверджений постановою КМУ від

12.05.2007 № 705, внесено зміни, зокрема, – термін проведення фітосанітарної експертизи для об'єктів регулювання, висновок якої надається за результатами проведення аналізу щодо наявності шкідливих організмів на даний час проводиться протягом 24 годин з моменту подання зразка об'єкта регулювання на аналіз³.

Крім цього, згідно Митного Кодексу митним органам для поміщення товарів у митний режим митного складу забороняється вимагати:

«...

2) проведення видів контролю, зазначених у частині першій статті 319 цього Кодексу».

Виходячи з викладеного вище фітосанітарний контроль проводиться після поміщення товарів на митний склад під час проведення митного контролю.

Захід статті 8 (Співпраця прикордонних відомств) було повідомлено в категорії «А», але Звіт і учасники відзначили відсутність готовності з нього, тому йому також необхідно приділити невідкладну увагу. Оцінки ОЕСР щодо імплементації різних заходів щодо спрощення процедур торгівлі вказали погіршення у цій галузі. Бізнес-спільнота відзначає, що множинність процедур та заходів контролю створює проблеми. Оцінку імплементації та подальших дій за цим показником слід розділити між такими двома завданнями: координацією між українськими відомствами на кордоні та координацією між українськими відомствами та відомствами сусідніх країн. Учасники з Державної фіскальної служби та інших відомств відзначили розробку проектів координації з Польщею декілька років тому. Важливо розглянути реалізацію цих проектів.

Про захід статті 9 (Переміщення під митним контролем товарів, призначених для імпорту) було повідомлено в категорії «А», і учасники підтвердили, що серйозних проблем з цим немає.

Нумерацію для статей 10.9А і 10.9В Угоди було змінено на 10.9.1 і 10.9.2, що повинно бути відображено у Звіті. Аналогічно 11.11.1, 11.11.2, 11.11.3, 11.11.4, 11.11.5, 11.12 і 11.13 було змінено на 11.11, 11.12, 11.13, 11.14, 11.15, 11.16 і 11.17, що також повинно бути відображено у Звіті.

³ Коментар і пропозиція Департаменту фітосанітарної безпеки Держветфітослужби: Фрукти та овочі відносяться до товарів з високим фітосанітарним ризиком. Більшість карантинних організмів, які відсутні на території України, саме з імпортними фруктами та овочами можуть потрапити на територію України. Тому, важливе проведення фітосанітарної експертизи імпоротної продукції у відповідності до затверджених методик. Постановою Кабінету Міністрів України від 12.05.2007 р. № 705 передбачено проведення фітосанітарної експертизи протягом 24 годин. Поряд з цим, Департамент фітосанітарної безпеки при плануванні фітосанітарного контролю віддає пріоритет швидкопсувним товарам, але з метою внесення законодавчих змін пропонуємо віднести цю статтю до **категорії В**.

Стаття 10.1 (Вимоги до формальностей і документації) віднесена до категорії «С», оскільки для аналізу і спрощення вимог до документів і документарних процедур необхідна міжнародна допомога. Першими кроками, для яких також необхідна зовнішня допомога, може бути інвентаризація вимог до документів і документарних процедур (як уже зазначалося в коментарях до статті 1.1 вище) і аналіз бізнес-процесів (для чого ЄЕК ООН може запропонувати методику та підготовку за принципом "тренінгів для тренерів" з метою проведення серії аналізу бізнес-процесів і підготовки рекомендацій щодо реформи, починаючи з деяких товарів, стратегічних для України).

Пропонована категорія для статті 10.2 (Прийом копій) була «В», але деякі учасники відзначали, що для видачі юридично дійсних електронних копій документів потрібна буде система електронних підписів – необхідна реалізація відповідних положень законодавства, сертифікація та практичне використання електронних підписів та електронної документації. З цієї причини вони запропонували віднести цей захід до категорії «С».

Захід статті 10.3 (Застосування міжнародних стандартів) був затверджений в категорії «С», і учасники підкреслили необхідність почати зі створення списку стандартів, яких необхідно буде дотримуватися. Важливо розглянути, які міжнародні правові норми були використані для розробки національних норм та документарних процедур. Ця інформація повинна бути оголошена на відповідних веб-сайтах. Додатково до стандартних форм і процедур, описаних у документальних актах різних галузевих організацій (наприклад форм та вимог до документації для різних сертифікатів), більш ранні варіанти проектів текстів Угоди включали посилання на стандарти ЄЕК ООН, COT та ISO. Такі стандарти можуть включати в себе Формуляр-зразок Організації Об'єднаних Націй для торговельних і транспортних документів і різні коди, які підтримують в своїх рекомендаціях щодо спрощення процедур торгівлі ЄЕК ООН (такі як код ООН для портів та інших пунктів, пов'язаних з торгівлею UNLOCODE), Модель даних Всесвітньої митної організації, і т.д. Була б корисною імплементація регіональних стандартів (наприклад, стандартів Європейського союзу), оскільки вони засновані на більш широких міжнародних/глобальних стандартах, подібно до того, як Єдиний адміністративний документ ЄС базується на UNLK і максимальною мірою використовує міжнародні коди. Для імплементації міжнародних стандартів також буде корисним проведення аналізу бізнес-процесів.

Стаття 10.4 (Єдине вікно) однозначно необхідно віднести до категорії «С», оскільки, навіть враховуючи існування успішної системи портового співтовариства в Одеській області, робота зі створення національного митно-торгового єдиного вікна все ще тільки має розпочатися. Це буде найдорожчим заходом, і його необхідно розглядати в категорії «С». У ході обговорення ЄЕК ООН зазначила, що приклади механізмів єдиного вікна, внесені у документи ЄЕК ООН, вказують, що можлива вартість їх імплементації становить від 1 до 6 млн. доларів США. До імплементації цього заходу,

має бути застосовано проектний підхід із визначенням кроків планування і здійснення за участю всіх зацікавлених сторін. Плани та заявки на фінансування та допомогу повинні включати аналіз бізнес-процесів та їх модифікацію; аналіз нормативно-правової основи та створення сприятливого правового середовища; гармонізацію даних і приведення у відповідність з міжнародними стандартами, розробку відповідної системи на основі інформаційних технологій.

Захід статті 10.5 (Передвідвантажувальна інспекція) необхідно віднести до категорії «А», оскільки передвідвантажувальна інспекція не застосовується в Україні.

Експерти запропонували віднести статтю 10.6 (Використання послуг митних брокерів) до категорії «А», оскільки країни не повинні робити використання послуг митних брокерів обов'язковим. В Україні використання послуг митних брокерів не є обов'язковим для жодної сторони.

Щодо статті 10.7 (Спільні прикордонні процедури та єдині вимоги щодо документації) експерти запропонували категорію «С», хоча Державна фіскальна служба зазначила, що Постанова № 491 передбачає єдині процедури на всій території України. Однак це потребує подальшого аналізу та узгодження документів та процедури, як зазначено у статтях 1.1 і 10.1, беручи до уваги вимоги пункту 10.7.2.

Про захід статті 10.8.1 (Товари, у митному оформленні яких відмовлено) вже було повідомлено в категорії «А». Україна має переглянути цю процедуру і забезпечити її відповідність вимогам Угоди до її вступу в силу.

Пункт 10.8.2 цієї статті, який ще не було віднесено ні до якої категорії, буде потребувати подальшого аналізу відповідно до категорії цього заходу.

Щодо статті 9.1 (Тимчасове ввезення товарів) було здійснене повідомлення в категорії «А», і експерти та учасники підтвердили її віднесення до цієї категорії.

Щодо статті 9.2 (Тимчасове ввезення товарів та оформлення товарів у режимах «переробка на митній території» та «переробка за межами митної території») було здійснене повідомлення в категорії «А», і експерти та учасники підтвердили її віднесення до цієї категорії.

Були розглянуті різні зобов'язання, наведені в статті 11 (Транзит). Ця стаття заснована на статті V ГАТТ, яка чітко визначає основні зобов'язання в галузі транзиту. На жаль, не всі положення Угоди такі ж чіткі. Щодо пунктів 1, 2, 9, 11, 12, 13, 14, 15, 16, і 17 було повідомлення України в категорії «А». Для цілей аналізу готовності, інформування та імплементації заходів, передбачених цією статтею, різні заходи повинні бути розділені на два типи: (а) заходи, пов'язані з правом інших країн використовувати територію країни, для транзиту (заходи, описані в пунктах 11.1 – 11.5); і (б) митні процедури транзиту (заходи, зазначені в пунктах 11.6 – 11.17). На жаль, не було представника Міністерства інфраструктури; з цим Міністерством має

бути обговорено віднесення цих заходів до категорій, додаткового до митних органів (Державна фіскальна служба дала свої висновки в ході семінару) та Асоціація автоперевізників України (БААП).

Щодо пунктів 11.1 і 11.2 Україною було повідомлено в категорії «А», і ці пункти необхідно імплементувати якомога швидше. Представники приватного сектору підняли питання про те, чи були імплементовані заходи, описані в цих двох пунктах, але проблема може бути занадто складною в нинішній ситуації.

Експерти та учасники погодилися, що пункт 11.3 також можна віднести до категорії «А».

Пункт 11.4 відноситься до принципу найбільшого сприяння ГАТТ, і захід можна віднести до категорії «А», але для цього потрібний висновок Міністерства інфраструктури.

Пункт 11.5 можна попередньо віднести до категорії «С», але тут важливий висновок Міністерства інфраструктури, а також Асоціації автоперевізників України (БААП).

Пункт 11.6 також можна попередньо віднести до категорії «С», але тут важливий висновок Міністерства інфраструктури, а також Асоціації автоперевізників України (БААП). Є проблеми з тлумаченням цієї статті, тому відомству, яке дає повідомлення в категоріях «В» і «С» може буде потрібно провести подальші обговорення з іншими відповідними органами: Державною фіскальною службою, Міністерством інфраструктури і Асоціацією автоперевізників України (БААП).

Пункт 11.7 можна попередньо віднести до категорії «С», але тут важливий висновок Міністерства інфраструктури, а також Асоціації автоперевізників України (БААП).

Рівень імплементації пункту 11.8 може викликати певні сумніви в Україні. Необхідно організувати дискусії серед відповідних відомств і за їх результатами прийняти рішення про готовність України імплементувати цей захід (не застосовувати технічні регламенти та процедури оцінки відповідності до транзитних товарів). Якщо ці дискусії покажуть, що ці норми і процедури не застосовуються до транзитних товарів, то про цей захід також можна бути повідомити у категорії «А».

Про захід відповідно до пункту 11.9 було повідомлено в категорії «А». Але щодо нього можна підняти такі ж питання, як було піднято щодо статті 7.1.

На жаль, не було достатньо часу для обговорення ситуації з імплементацією пункту 11.10.

Про статті 11.11 - 11.17 були повідомлено в категорії «А». Не було принципових заперечень щодо цього, крім пункту 11.17 – призначення національного координатора транзиту, і це питання очікує розв'язання (потрібне роз'яснення).

Щодо статті 12 (Митне співробітництво) експерти запропонували категорію «В». У цій статті відображено відповідні тексти міжнародного митного законодавства, а саме переглянутої Кіотської конвенції. Важливо розглянути відповідність митного законодавства та практики України положенням цієї статті.

Створення Національного комітету з питань спрощення процедур торгівлі (стаття 23.2) не потребує віднесення до категорії. Захід повинен бути імplementований до вступу Угоди в силу. Учасники обговорили варіанти створення такого комітету із заступником міністра економічного розвитку і торгівлі Наталією Микольською. Вона поінформувала учасників про те, що уряд ретельно розглядає різні варіанти, у тому числі можливість його створення на основі досвіду і структури Міжвідомчої робочої групи щодо спрощення процедур торгівлі та логістики. Нова структура та умови діяльності Комітету повинні відображати необхідність визначення сфери дії Угоди – можливо, за допомогою створення декількох підгруп.